Csongrád és Térsége Általános Iskolák: Alsó tagozat munkaközössége

Legyen élmény a tanulás!

Javaslatcsomag az alsó tagozat számára

	Javaslat/ beavatkozási terület	Elérni kívánt cél	Javasolt szakmai megvalósítás alsós munkaközösség
1.	Gyermekbarát iskolakezdés és napirend	A tanítási nap nyugodt, biztonságos és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó kezdése. A gyermekek ne azonnal teljesítményhelyzetbe kerüljenek, hanem legyen lehetőségük a nyugodt megérkezésre.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** A helyi sajátosságokhoz és az adott osztályokhoz igazodva reggeli beszélgetőkör indítása 10–15 percben, „beszélő tárgy” (mesekő, plüss) körbeadásával, mindenki egy mondatban elmondhatja, hogy milyen hangulatban érkezett. A gyermekek akár választhatnak is, hogy hogyan üdvözöljék egymást a pedagógussal. A hét elején, hétfőn reggel hosszabb motivációs idő biztosításával érhetjük el, hogy a gyermek érzelmi biztonsággal érkezzen meg az iskolába. A hétvége folyamán a tanulóval sok minden történik, amit szeretnének megosztani velünk. Csendes érkező” olvasósarok kialakítása a tanteremben: párnák, alacsony polc, szabadon választható képeskönyvek – aki korábban érkezik, olvashat vagy könyvet lapozgathat. Napindító mondóka, versmondó percek vagy heti vers megtanulása: a hét végére közösen elszavalják. Hangulatjelző tábla kifüggesztése (időjárás- vagy emoji-kártyák) az érzelmi ráhangolódáshoz ad segítséget, a pedagógus szükség esetén egyéni beszélgetéssel reagál. Napirendi képkártyák kifüggesztése a tábla mellé, hogy a gyerekek lássák a nap menetét – kiszámíthatóságot, biztonságérzetet ad. Mozgásos ébresztő alkalmazása: rövid mondókás mozgásjáték, alkalmanként a két agyfélteke összehangolásához koncentrációs feladatok végzése. A következetesen betartott napirend és szokásrendszer hozzájárul a nyugodt légkör megteremtéséhez hiszen ezek biztonságot és kiszámíthatóságot jelentenek minden tanuló számára. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„MEGÉRKEZTÜNK!”** Az alsó tagozatos osztályokban lehetőség szerint napi 5–10 perces reggeli ráhangolódás biztosítása, az adott osztály életkorához, összetételéhez és aktuális szükségleteihez igazodva. A ráhangolódás formája lehet rövid beszélgetőkör, mese vagy felolvasás, rajzolás, társasjáték, csendes egyéni tevékenység, zenehallgatás vagy rövid mozgásos játék. A beszélgetőkörök témái kapcsolódnak az osztály életéhez, közösen kialakított szabályaihoz, az iskolai eseményekhez, aktuális ünnepekhez és ünnepkörökhöz, téma- és programhetekhez, valamint a gyermekeket foglalkoztató mindennapi kérdésekhez. Kiemelt szerepet kap a kommunikációs és szociális készségek fejlesztése, az egymásra figyelés, az érzelmek megfogalmazása, a konfliktuskezelés, az együttműködés és az osztályközösség kohéziójának erősítése. 1–2. évfolyamon különösen fontos szerepet kap az iskolai életre való ráhangolódás, a biztonságot adó szokások és napirendi rutinok kialakítása, valamint a közösségépítés. A beszélgetések és játékos tevékenységek az aktualitásokhoz, évszakokhoz, ünnepkörökhöz és a gyermekek mindennapi élményeihez is kapcsolódnak. A reggeli ráhangolódás egyben motivációs, óraindító

			szerepet is betölthet: mese, mondóka, találós kérdés, játékos számlálás, ritmus-, mozgásos vagy nyelvi játék segítségével természetes átmenetet teremthet például a matematika-, olvasás- vagy magyarórához, felkeltve a gyermekek érdeklődését és tanulási kedvét. 3–4. évfolyamon – a kiskamaszkor felé közeledő gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva – egyre hangsúlyosabban jelennek meg az önismereti, érzelmi és közösségi témák, valamint életkornak megfelelő beszélgető-, érzelem- és pszichológiai kártyák. Ezek segíti az önkifejezést, a társakra való odafigyelést, az egymás iránti elfogadást és a közösségi kapcsolatok erősítését. A ráhangolódás ne jelentsen újabb tanórai terhelést vagy számonkérést; elsődleges célja a nyugodt megérkezés, a biztonságérzet kialakítása és a tanulási nap pozitív indítása. A pedagógusok az osztályukhoz és saját pedagógiai módszereikhez illeszkedő reggeli rutint alakítanak ki, így a megvalósítás nem egységes módszert, hanem közös szemléletet jelent. Jelmondatunk: „Jó, hogy megérkeztél!”
2.	Rugalmas óraszervezés: rövidebb órák és komplex blokkok	A figyelmi terhelés mérséklése és az elmélyült, tevékenységalapú tanulás feltételeinek megteremtése. A tanulók figyelmi terhelésének mérséklése, az életkori sajátosságokhoz igazodó tanulásszervezés, valamint az elmélyült, tevékenység- és tapasztalatalapú matematikatanulás feltételeinek megteremtése.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, az igényeikhez és a mindenkori mentális állapotukhoz alkalmazkodva rugalmas óraszervezést alakítunk ki. Az 1.osztálytól a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva folyamatos terhelést alkalmazunk sok-sok játékos feladattal, mozgásos tevékenység beiktatásával. A 3.osztálytól lehetőség szerint a Magyar nyelv és irodalom heti egy 70 perces „olvasás–írás-nyelvtan blokk”, amelyben szövegfeldolgozás – mozgásos szünet – kapcsolódó írásbeli/kreatív feladat felváltva követi egymást. Fő törekvés, hogy ne a monoton, frontális osztálymunka uralkodjon. Legyen élményszerű egy szöveg feldolgozása egyéni ötletekkel, komplex tanulási tevékenységekkel. A tanítási időn belül a maradék idő tudatos felhasználása érvényesüljön: „mozgásos betűjáték”, szókincsjáték, néma olvasás hozzá kapcsolódó többféle tevékenység megtartásával, akár páros- illetve csoportmunka keretében. Forgószínpad (4 állomás × 15 perc) a gyakorló órákon: olvasás, helyesírás, szövegalkotás, játékos differenciálás. „Figyelemadag” elv: 10–15 perc frontális rész után tevékenységváltás, differenciált feladatokkal (páros munka, dramatizálás, mozgás). Előtérbe helyezzük a szociális tanulásra lehetőséget adó tanulásszervezési eljárásokat. Szülői értekezleten és az SZMK felé tájékoztatást adunk a rugalmas óraszervezésről. **REÁL MUNAKÖZÖSSÉG** **„MOZDULJ – GONDOLKODJ – FEDEZD FEL!”** Alkalmazzunk rugalmas, változatos tanulásszervezési formákat, amelyekben a közös gondolkodás, az egyéni, páros és csoportos munka, az eszközhasználat, a játék és a mozgás természetesen váltakozhat. 1–2. évfolyamon különösen fontosak a rövidebb tanulási szakaszok és a gyakori tevékenységváltások. A matematikai tapasztalatszerzést elsősorban cselekvéses, mozgásos, manipulatív és játékos tevékenységek segítsék. 3–4. évfolyamon fokozatosan kapjon nagyobb szerepet az önálló és kooperatív problémamegoldás, a tanulópárok és tanulócsoportok alkalmazása, a matematikai gondolkodás és érvelés, valamint a különböző megoldási utak keresése és bemutatása. Alkalmazzuk a hosszabb, komplex matematikai tanulási egységek, különösen 3–4. évfolyamon. A hosszabb időkeret ne hosszabb frontális oktatást jelentsen, hanem teremtsen lehetőséget az elmélyülésre, a tevékenységváltásra, a mozgásra és a differenciált munkára.

			A matematika minél gyakrabban kapcsolódjon valós élethelyzetekhez és tapasztalatokhoz. A mérés, becslés, adatgyűjtés, pénzhasználat, idő, különböző mennyiségek és hétköznapi problémák feldolgozása segítse a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazását. A rugalmas óraszervezés során kapjon hangsúlyt a differenciálás és az egyéni tanulási utak támogatása. A változatos munkaformák egyaránt segítsék a felzárkóztatást, az eltérő tanulási szükségletű gyermekeket és a tehetséggondozást. A tantermen kívüli terek és a digitális eszközök is bevonhatók a tanulásba, amennyiben azok a tapasztalatszerzést, a gyakorlást, a differenciálást vagy az élményszerű problémamegoldást szolgálják. A rugalmas óraszervezés fokozatosan, az adott osztály szükségleteihez és a pedagógus szakmai döntéséhez igazodva valósuljon meg. A bevált módszerek és jó gyakorlatok megosztása segítse ennek tudatos alkalmazását. A hosszabb időkeret nem jelenthet hosszabb frontális oktatást. A cél, hogy a gyermek figyelméhez és terhelhetőségéhez igazodva váltakozzon a gondolkodás, a cselekvés, az együttműködés, a játék és a mozgás, miközben elegendő idő marad az elmélyülésre is.
3.	Hosszabb mozgásos szünetek, nyugodt ebédidő és pihenőidő	A tanulók fizikai és mentális regenerálódásának biztosítása a tanítási nap során. A tanulók fizikai és mentális regenerálódásának biztosítása a tanítási nap során, a mozgásigény kielégítése, valamint a nyugodt étkezés és a lecsendesedés feltételeinek megteremtése.	**<u>HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG</u>** Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében az 1.osztályban még hosszabb mozgásos szüneteket iktatunk be, akár tanórák között, de az ebéd utáni nagyszünetben is. Az intézmények udvarán található játszóterek önfeledt élményeket nyújtanak tanulóink számára. A közös játékokhoz sokféle sport- és játékeszközt biztosítunk. A napközis nevelők délután közösségfejlesztő játékokkal is felkeltik a gyermekek érdeklődését. Alsó tagozatban az énekórán tanult népi játékokat és mondókás körjátékokat játsszuk el az udvari nagyszünetben. Ebéd utáni „mesepihenő” is működik: 15–20 perc hangoskönyv vagy pedagógusi felolvasás elsötétített, csendes teremben Csendsarok („Nyugi-sziget”) kialakítása minden alsós teremben, amely puha ülőalkalmatosság, érzelemkártyák kihelyezésével és a könyvek olvasásával történik meg. A kulturált étkezés szokásrendjét is kialakítjuk: étkezési felelősök megválasztásával, az ebédlői viselkedés szabályainak közös megalkotásával magyar/etika órán. Rossz idő esetére beltéri mozgásos szünet forgatókönyve is kialakult. (aulajáték, tánc, mozgásos mese). **<u>REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG</u>** **„A SZÜNET TÉNYLEG LEGYEN SZÜNET!”** <u>A tanítási nap szervezése</u> során törekedjünk arra, hogy az alsó tagozatos tanulók számára a szünetek valódi kikapcsolódást és feltöltődést jelentsenek. <u>A pihenő időben</u> a szabad játék mellett jelenjenek meg változatos, könnyen elérhető mozgásos lehetőségek: labdajátékok, ugrókötél, gumizás, tollaslabda, krétával játszható ügyességi és matematikai játékok, kültéri pingpong, valamint az iskola rendelkezésére álló szabadtéri fejlesztő- és mozgásos eszközök használata. Lehetőség van az osztályoknak a <u>„Mozdulj!” játék- és eszköztár</u>, amelyből a tanulók a szünetekben önállóan választhatnak. Az eszközök használatának és rendezett visszahelyezésének felelősségét az osztályok életkoruknak megfelelően közösen vállalhatják. A hagyományos népi játékok, mondókás és körjátékok is kapjanak helyet az udvari életben. Bevezethető például időszakonként egy-egy új közös játék, amelyet valamelyik osztály megtanít vagy bemutat a többieknek. Ez egyszerre szolgálja a mozgást, a közösségépítést és a népi kultúra értékeinek továbbadását.

			Az iskola meglévő szabadtéri lehetőségeit: kültéri játék- és sporteszközöket – tudatosabban kapcsoljuk be a mindennapi mozgásba, illetve lehetőség szerint a tanórai és napközis tevékenységekbe is. 1–2. évfolyamon különösen fontos a gyakori mozgás és a pihenés váltakozása. A szünetek mellett a tanórákba is beépítjük a rövid mozgásos, ritmusos, játékos átvezető elemek, ebéd után pedig lehetőség szerint mesehallgatás, felolvasás vagy rövid csendes pihenő segíti a délutáni tevékenységekre való ráhangolódást. 3–4. évfolyamon egyre nagyobb szerepet kapnak az önállóan választott udvari játékok, sporttevékenységek és közösségi mozgásformák. A tanulókat bevonjuk a játékok szervezésébe, az eszközök kezelésébe és a közösen kialakított szabályok betartásába is. Minden alsós osztályban biztosítjuk egy csendes, nyugodt hely, ahová a gyermek rövid időre visszavonulnak, ha elfáradt vagy túl sok számára az inger. Ennek kialakítása az adott osztály lehetőségeihez igazodik; nem szükséges egységes formát előírni. Az ebédeltetés során törekedjünk arra, hogy az étkezésre elegendő idő álljon rendelkezésre, és az ne váljon kapkodó, feszített tevékenységgé. A kulturált étkezés szabályait a gyermekekkel közösen alakítsuk ki és gyakoroljuk. Rossz idő esetére is legyenek elérhetők beltéri, biztonságosan végezhető mozgásos és játékos lehetőségek, hogy a mozgásigény kielégítése ne kizárólag az időjárástól függjön.
4.	Az óraszámok és tanulási tartalmak rugalmas elosztása	A merev napi tantárgyi rend helyett életkorhoz igazodó, változatos tanulási ritmus kialakítása. A merev napi tantárgyi rend helyett az életkorhoz, az adott matematikai tartalomhoz, a tanulócsoport szükségleteihez és a gyermekek terhelhetőségéhez igazodó változatos tanulási ritmus kialakítása. A gyermekeknek legyen idejük megérteni, megtapasztalni, begyakorolni és alkalmazni a matematikai tudást.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** A pedagógusok a saját, egyénre szabott tanmeneteket használják, amelyekben év közben rugalmas módosításokat szerveznek, később a kollégákkal is megosztanak. Kétévfolyamos (1–2,3–4.) szövegértés- és szövegalkotás-fejlesztési ütemterv használata, jelzéssel, hogy mely készség mikor kap kiemelt óraszámot. Óraszám-átcsoportosításokat is alkalmazunk: az olvasástanítás kezdeti szakaszában (1. évfolyam második félév), rövidebb olvasásegységeket; a 3.osztálytól fogalmazástanításnál összevont, hosszabb alkotó blokkokat is alkalmazunk. A 2. osztálytól lehetőség szerint havi egy „hosszú irodalom blokk” (2×45 perc): könyvtárhasználat, drámajáték, közös élményolvasás kapjon teret. Tematikus hetek beépítése az éves munkatervbe (pl. mesehét, versek hete, hagyományőrző hét), amikor a humán órák tartalma összehangolt. A magyar tantárgy lehetőséget ad arra, hogy az aktualitásokhoz igazodó irodalmi műveket válasszunk, akár az évszakokhoz az ünnepekhez, akár a közösségi élethez alkalmazkodva. A nyelvtani és helyesírási alapelvek elsajátításához annyi időt szánunk az elmélyítésre, amennyit a tanulócsoport sajátosságai megkívánnak. Az életkorhoz igazodó változatos tanulási ritmust alakítunk ki. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„MINDENNEK MEGVAN A MAGA IDEJE!”** A matematikai tanulási idő szervezése igazodjon az adott tananyagtartalomhoz, életkorhoz, előzetes tudáshoz, haladási ütemhez és fejlesztési szükségletekhez. Arra fordítsunk több időt, ami az adott osztály számára fokozottabb alapozást, gyakorlást vagy elmélyülést igényel. 1–2. évfolyamon kapjon kiemelt szerepet a biztos számfogalom és a számolási alapkészségek kialakítása, sok cselekvéses tapasztalattal, szemléltetéssel, mozgással és játékos gyakorlással. A tanulási idő szervezése alkalmazkodjon a kisebb gyermekek figyelméhez és terhelhetőségéhez.

			3–4. évfolyamon fokozatosan nagyobb teret kaphatnak az összetettebb matematikai problémák, mérések, szöveges feladatok és kompetenciaalapú tevékenységek. Legyen elegendő idő az önálló gondolkodásra, információértelmezésre, következtetésre és többféle megoldási út keresésére. Minden évfolyamon folyamatosan megjelenik a logikus gondolkodás, a problémamegoldás, a becslés, az összefüggések felismerése és a matematikai kommunikáció fejlesztése, ne csupán egy-egy kijelölt témakörhöz kapcsolódva. A tanulási idő rugalmas felhasználása lehetőséget teremthet élmény- és tevékenységközpontú matematikai alkalmakra, logikai és stratégiai játékokra, mérési és problémamegoldó tevékenységekre, valamint az iskola programjaihoz és a mindennapi élethez kapcsolódó matematikai tapasztalatszerzésre. A rugalmas időkeretek alkalmazásában a pedagógus szakmai döntése és az adott tanulócsoport aktuális szükséglete legyen meghatározó; ne az egységes óraszerkezet, hanem a hatékony és eredményes tanulás legyen az elsődleges szempont. A rugalmasság nem kevesebb tanulást, hanem a tanulási idő tudatosabb felhasználását jelenti. Más időt és tanulási ritmust kíván az alapozás, a gyakorlás és egy összetett probléma felfedezése. „Mindennek megvan a maga ideje – a megértésnek is.”
5.	Komplex tantárgyközi élmény- és projektnapok	A tanulási tartalmak összekapcsolása, a kíváncsiság, az együttműködés és a gyakorlati alkalmazás erősítése. A különböző tanulási tartalmak összekapcsolása, a tanulók kíváncsiságának, kreativitásának, együttműködésének és problémamegoldó gondolkodásának fejlesztése, valamint a megszerzett tudás gyakorlati, valós élethelyzetekben történő alkalmazásának erősítése.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Éves projektnaptár kialakítása rögzített humán kapcsolódási pontokkal: A népmese napja (szeptember 30.), A magyar nyelv napja (november 13.), A magyar kultúra napja (január 22.), A költészet napja (április 11.). A Föld napja (április 22). Blokkosított projektnap, élménynap forgatókönyve: közös ráhangolódás – évfolyamonkénti műhelyek (mesemondás, bábkészítés, illusztráció, versfaragás, kézművesség) Tantárgyközi témanapok megtartása humán kapcsolódással: „Víz” (Víz világnapja), „Föld” (Föld napja) mesék, mondák, közmondások a vízről, a Föld bolygóról + kísérletek alkalmazása, közös tapasztalás „A madarak és fák napja” iskolai vetélkedőkkel, énekléssel és változatos vizuális kultúra alkalmazásával valósulhat meg. A projektek produktumainak nyilvánossága: folyosói kiállítás, facebook megjelenítés, iskolai honlap, szülői bemutató – így válik a munka láthatóvá, közös értékké. Az iskolai ünnepélyek megtartása tagintézményenként: okt.6., okt.23., karácsony, jan.22., március 15. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„FEDEZZÜK FEL EGYÜTT!”** Az iskolák a tantervi célokhoz, jeles napokhoz, helyi értékekhez és intézményi hagyományokhoz kapcsolódva szerveznek komplex téma-, élmény- és projektnapokat, amelyekben a reál, humán, művészeti és mozgásos területek egymást kiegészítve jelenhetnek meg. A reál területek a projektekhez természetes módon kapcsolódnak: a tanulók figyeljenek meg, mérjenek, becsüljenek, gyűjtsenek és rendszerezzenek adatokat, hasonlítsanak össze, kísérletezzenek és oldjanak meg életkoruknak megfelelő problémákat. 1–2. évfolyamon elsősorban a közvetlen tapasztalatszerzésre, játékra, megfigyelésre és cselekvésre épüljenek a projekttevékenységek. 3–4. évfolyamon fokozatosan nagyobb szerepet kap az önálló és csoportos kutatás, az adatgyűjtés és -feldolgozás, a mérés, a problémamegoldás, a következtetések megfogalmazása és az eredmények bemutatása. A projektek kapcsolódnak többek között pl. a PÉNZ7, banki versenyek, Tisza és a Körös természeti környezetéhez, a Víz világnapjához, a Föld napjához, a Madarak és fák napjához, az Egészséghéthez, a KEVE programhoz, valamint „Csongrád, a mi városunk” témakörhöz. Ezek lehetőséget teremtenek a matematika és a környezetismeret valós élethelyzetekben történő összekapcsolására.

			A projektek végén a gyermekek kapjanak lehetőséget arra, hogy bemutassák saját felfedezéseiket, eredményeiket és közös munkájukat, ezzel is erősítve az önállóságot és a közösségi tanulás élményét. Jelmondatunk: „Fedezd fel – kapcsold össze – éld át!”
6.	Iskolán kívüli tanulási helyszínek rendszeres használata	A tanulás személyes tapasztalathoz, a helyi környezethez és a valós élethelyzetekhez kapcsolása. A tanulás személyes tapasztalatokhoz, a helyi környezethez és valós élethelyzetekhez kapcsolása; a matematikai, természettudományos és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, valamint annak megtapasztaltatása, hogy az iskolában megszerzett tudás a mindennapi életben is használható és értelmezhető.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Minden magyart tanító pedagógus évfolyamonként legalább 2 könyvtári foglalkozást szervez a helyi könyvtárban: beiratkozás, könyvkeresés, mesedélelőtt, könyvtárhasználati tudnivalók, az olvasás megszerettetése érdekében. Múzeumpedagógiai foglalkozást is igényelhet a tanító a helyhez közeli múzeumban (pl.Csongrádon a Tari László Múzeumban és a Múzeumi kiállítóhelyeken, a Széchenyi Iskola múzeumában): tárgyak, régi mesterségek, helytörténet bemutatása– majd fogalmazás készítése élménybeszámolóval a magyar órán. Helytörténeti sétát szervezünk az adott településen pl. Csongrádon a Belvárosban/Mit mesél a régi ház?” – címmel megfigyelési feladatlap, fotó- vagy rajznapló készítése. Tisza-parti tanösvényi séta bevezetése évszakonként/természetismeret, hangulatleírás, versírás/ Színház- vagy bábelőadás-látogatás évente legalább egyszer, előkészítő és feldolgozó órával (várakozások – élmények megfogalmazása). A helyi óvodával illetve óvodákkal való szoros kapcsolat tartása elengedhetetlenül szükséges. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„TANULJUNK A VILÁGBAN!”** Az iskola rendszeresen használja az iskola falain kívüli és szabadtéri tanulási helyszíneket, a tanulók életkorához, az adott tananyaghoz, a helyi lehetőségekhez és a biztonságos megvalósítás feltételeihez igazodva. Kialakítva egy „tanulási térkép”, amely összegyűjti az iskola közvetlen és tágabb környezetében található tanulási helyszíneket és azok tantárgyi kapcsolódási lehetőségeit. 1–2. évfolyamon a külső tanulás elsősorban játékos, cselekvéses tapasztalatszerzésre épüljön: megfigyelés, számlálás, összehasonlítás, becslés és egyszerű mérések segítsék a matematikai és környezeti ismeretek kialakulását. 3–4. évfolyamon fokozatosan jelenjenek meg az összetettebb mérések, a pénzhasználat, az adatgyűjtés és -rendszerezés, a táblázatok és diagramok értelmezése, a térképhasználat, valamint a valós élethelyzetekhez kapcsolódó problémamegoldás. A piac, üzletek, iskolaudvar, parkok, játszóterek, a Tisza-part és tanösvények, valamint Csongrád városi környezete egyaránt válhatnak matematikai és környezetismereti tanulási térré. Ezeken a helyszíneken a gyermekek saját tapasztalataikból származó, valós adatokkal és problémákkal találkozhatnak. A külső tanulási alkalmak során tudatosan használjuk ki a matematika és a környezetismeret tantárgyközi kapcsolódásait, valamint Csongrád és környéke természeti, kulturális és közösségi értékeit. Az intézmény már meglévő külső kapcsolatai – köztük az óvodákkal kialakított együttműködés – továbbra is teremtsenek lehetőséget közös programokra, tapasztalatszerzésre és az óvoda–iskola átmenet támogatására.

7.	Az alsó tagozatos házi feladat ésszerű korlátozása	A gyermekek délutáni és családi idejének védelme, valamint az önállóan teljesíthető, valóban fejlesztő gyakorlás előtérbe helyezése. A gyermekek délutáni, pihenő- és családi idejének védelme, a túlzott tanulási terhelés csökkentése, valamint olyan támogató tanulási környezet kialakítása, amelyben az iskolai előmenetelhez szükséges gyakorlás, képességfejlesztés és egyéni segítségnyújtás lehetőség szerint az iskolai idő keretein belül megvalósul	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Az eddigi szokások figyelembe vételével egy támogató tanulási környezet kialakítása a célunk a napközis foglalkozásokon. A házi feladat olyan készségek begyakorlására szolgáljon, amelyeket a gyermek önállóan is el tud végezni. Fejlesztő jellegű, egyénre szabott, ha kell! Az „egy feladat elve”: a humán tárgyakból naponta legfeljebb egy rövid írásbeli feladat és a napi olvasás legyen kötelező. Mennyiségileg annyi, amennyit a tanuló a napközis tanulási idő alatt el tud készíteni nyugodt tempóban. Hétvégére és szünetekre ne adjunk kötelező írásbeli feladatot – helyette szabadon választható élményfeladat legyen.(olvasás, mesehallgatás, családi történetgyűjtés). Az iskolai előmenetelhez szükséges a tanórákon kívüli fejlesztés, amelynek mennyiségét és minőségét úgy határozza meg a pedagógus, hogy azok az iskolai időben elvégezhetőek legyenek. A fejlesztő foglalkozásokon részt vevő tanulók differenciáltan, egyénre szabva kapják meg feladataikat. A tehetséggondozás keretében választható kreatív feladatbankból válogassunk tanulóink számára. Olvasónapló helyett élménynaplót lehetne alkalmazni egységes szempontokkal: Mit olvastam? Melyik rész tetszett? – egy kis szöveg vagy rajz készítése. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„TANULJ AZ ISKOLÁBAN – OTTHON LEGYEN IDŐD ÉLNI!”** A tanórai és napközis tanulási idő egymásra épüljön. A napköziben biztosítsunk megfelelő időt a főtantárgyak, a tanulást igénylő tantárgyak és az idegen nyelv feladatainak igényes elvégzésére, valamint a szükséges gyakorlásra. A napközis tanulási idő ne kizárólag a házi feladat elkészítését jelentse, hanem lehetőséget ad a gyakorlásra, ismétlésre, képességfejlesztésre, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és az önálló tanulás kialakítására is. A tanulás szervezésében alkalmazzuk a tanulóasztalok, tanulópárok és kisebb csoportok. A gyakorlás mennyisége, nehézsége és formája differenciáltan igazodjon a gyermek tudásszintjéhez, haladási üteméhez és egyéni fejlesztési szükségleteihez. Ne az azonos feladatmennyiség, hanem a minőségi, fejlődést szolgáló gyakorlás legyen az elsődleges. A fejlesztő foglalkozáson, sport-, művészeti, tehetséggondozó, versenyfelkészítő vagy más iskolai programon részt vevő gyermek ne kerüljön hátrányba, amiért a napközis tanulási idő egy részében más, számára fontos foglalkozáson vesz részt. Ezt a pedagógusok a feladatmennyiség kialakításakor vegyék figyelembe. Amennyiben a gyermek a napközis tanulási idő vége előtt távozik, a szükséges feladatok pótlására életkorához és lehetőségeihez igazodó megfelelő határidőt biztosítsunk. A kötelező feladatok csökkentése mellett a felzárkóztatást és tehetséggondozást differenciált, szorgalmi vagy élményfeladatok is segíthetik. Ezek célja elsősorban az érdeklődés, a kíváncsiság és az egyéni képességek kibontakoztatása legyen, ne a gyermek terhelésének növelése. Hétvégére ne adjunk kötelező írásbeli házi feladatot. Hosszabb felkészülést igénylő feladatok esetében megfelelő teljesítési időt biztosítsunk. Az őszi, téli, tavaszi és nyári tanítási szünetekre kötelező házi feladatot ne adjunk, ezek az időszakok elsősorban a pihenést, regenerálódást és családi együttlétet szolgálják. Az otthoni feladatok korlátozása mellett tudatosan fejlesszük az önálló tanulás képességét.

			1–2. évfolyamon nagyobb pedagógusi támogatással alapozzuk meg a megfelelő tanulási szokásokat. 3–4. évfolyamon fokozatosan növeljük az önállóságot, az időbeosztást, a feladatok megtervezését és az önellenőrzést, ezzel is segítve a felső tagozatra való átmenetet. A tanító, a napközis pedagógus, a fejlesztőpedagógus és az egyéb foglalkozásokat vezető kollégák folyamatos szakmai egyeztetéssel hangolják össze a gyermekek napi terhelését. A szülők is kapjanak tájékoztatást ennek pedagógiai céljáról és az otthoni tanulással kapcsolatos intézményi szemléletről. Az iskolai előmenetelhez szükséges gyakorlás lehetőség szerint az iskolában, megfelelő pedagógiai támogatással történjen. Az otthoni időben maradjon megfelelő tér a pihenésre, mozgásra, szabad játékra, családi együttlétre és feltöltődésre.
8.	A fejlesztő értékelés megerősítésére	Az értékelés a tanuló fejlődését, önbizalmát és következő tanulási lépéseit támogassa, ne pusztán minősítsen. Az értékelés a tanuló egyéni fejlődését, önbizalmát és következő tanulási lépéseit támogassa, ne pusztán a teljesítményt minősítse.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Egységes szöveges értékelési mondatbankot használunk 1. osztály végén és a 2. osztály első félévében a humán tárgyakhoz is,(olvasástechnika, szövegértés, szóbeli és írásbeli szövegalkotás, helyesírás) amelyből a pedagógus személyre szabottan válogat. Önértékelő kártyák alkalmazása is lehetséges 1-2.osztálytól, gondolatok, érzések megnyilatkozása, 3-4.osztálytól, társértékelések bevezetése („már tudom – gyakorlom – segítséget kérek”) az órák zárásakor. Hibajavítás helyett javítási támogatás: színkódos jelölés (pl. zöld = jó megoldás, amely pozitív megerősítést ad. A szóbeli értékeléseknél törekedni kell a pozitív visszajelzésekre, a gyermek számára a sikerélmény elengedhetetlenül szükséges, az egyéni sajátosságokat, képességeket minden esetben figyelembe vesszük. Az írásbeli munkák értékelésénél is egy-egy pozitív jellegű szóval, mondattal ösztönözzük a tanulókat. Diagnosztikus olvasásmérést végzünk évfolyamonként ősszel és tavasszal, az eredmények elemzésével zárjuk a munkát. Belső műhelymunka kialakítása is zajlik, („óralátogatás + megbeszélés”) évente a fejlesztő értékelés gyakorlatának összehangolására. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„LÁSD, HONNAN INDULTÁL, ÉS MERRE HALADSZ!”** Az értékelésben kapjon hangsúlyt a fejlődés, az erőfeszítés, az önálló gondolkodás és a problémamegoldás, ne kizárólag a helyes eredmény. A visszajelzés differenciáltan, a gyermek képességeihez, aktuális tudásszintjéhez és egyéni fejlődési üteméhez igazodjon, és segítsen számára felismerni a következő elérhető tanulási lépést. 1. évfolyamon elsősorban a pedagógus támogató, megerősítő visszajelzése domináljon. A 2. évfolyamtól fokozatosan jelenjenek meg az egyszerű önértékelési formák, például önértékelő kártyák alkalmazásával. 3–4. évfolyamon erősödjön a tudatos önértékelés: a tanulók egyre inkább legyenek képesek megfogalmazni, mit tudnak már, miben fejlődtek, mit szükséges még gyakorolniuk, illetve miben kérnek segítséget. Fokozatosan jelenjen meg a társértékelés gyakorlata is. A fejlesztő értékelés természetesen illeszkedjen a mindennapi reálórákhoz, és ne jelentsen indokolatlan többletadminisztrációt. Az alkalmazott módszereket a pedagógusok a tanulócsoport és az egyes gyermekek szükségleteihez igazodva választhassák meg. Óralátogatásokkal, szakmai megbeszélésekkel, tapasztalatcserével és a jól működő gyakorlatok megosztásával segítsük a fejlesztő értékelés fokozatos összehangolását és tudatos alkalmazását.

9.	A mindennapos testnevelés élményszerű megszervezése	A mozgás örömének, a testi biztonságnak, az együttműködésnek és az egészséges életmód alapjainak kialakítása. A mozgás örömének, a testi biztonságnak, az együttműködésnek és az egészséges életmód alapjainak kialakítása, a változatos és élményszerű mozgásformák mindennapi iskolai életbe történő beépítésével.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** A népi játékok és a társastánc rendszeres beépítésre került. Mozgásos mesedramatizálást is végzünk: a mese szereplőinek eljátszása mozgással, pantomimmel. 1.osztályban betűjárás, szótagugrálás, szókincs-fogócska: a 3-4.osztálytól helyesírási és olvasási gyakorlatok mozgásos formáit alkalmazzuk az udvaron vagy a tornateremben. Szabadtéri séta és természetjárás évszakonként, hozzákapcsolt megfigyelési és fogalmazási feladattal. „Ügyességi + műveltségi" csapatjátékok rendezése, ahol az állomások feladatai az iskola udvarán, illetve az iskola épületén belül kerülnek megrendezésre. A mindennapos testnevelést igyekszünk színessé, élményszerűvé tenni, ahol diákjaink különféle sportágakban szerezhetnek tapasztalatokat. Lehetőség szerint a testnevelés órákon zenés gimnasztikát is alkalmazunk, akár megzenésített versek meghallgatásával, amelyek segítik a memoriterek elsajátítását. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„MOZGÁS, JÁTÉK, ÉLMÉNY!"** A mindennapos testnevelésben kapjanak nagyobb teret a szabadtéri mozgásformák, ügyességi és csapatjátékok, séták, természetjárás, táncos és közösségi mozgásformák, az iskola helyi adottságaihoz és a gyermekek életkorához igazodva. 1–2. évfolyamon elsősorban a játékos, ritmusos, utánzó és mozgásos tevékenységek kerüljenek előtérbe. A 3–4. évfolyamon fokozatosan jelenjenek meg az összetettebb szabályjátékok, ügyességi és csapatfeladatok, valamint az együttműködést igénylő mozgásformák. A reál tantárgyakhoz kapcsolódóan is alkalmazzuk a mozgással összekapcsolt játékos tanulási helyzeteket, amelyekben a számolás, a becslés, a mérés, a térbeli tájékozódás, a logikai gondolkodás vagy a problémamegoldás természetes módon kapcsolódik a mozgáshoz. A ritmus, a mozgás, a tánc és a matematika közötti kapcsolódási lehetőségeket tudatosan használjuk ki. A ritmusképletek, ismétlődések, sorozatok, térbeli alakzatok és mozgássorok egyaránt hozzájárulnak a matematikai gondolkodás és a mozgáskoordináció fejlődéséhez. A szükséges személyi, tárgyi és szervezési feltételek rendelkezésre állása esetén keressük annak lehetőségét, hogy a testnevelésórák keretében a társastánc és a néptánc különböző formái is helyet kapnak, ezáltal támogatva a tanulók ritmusérzékének, mozgáskoordinációjának és közösségi élményeinek fejlődését, valamint kulturális hagyományaink megismerését és továbbadását.
10.	A művészeti nevelés és a művészettel nevelés láthatóvá tétele	A kreativitás és a kreatív tanulási kompetenciák (kíváncsiság, kitartás, képzelőerő, együttműködés) fejlesztése, az önkifejezés, az érzelmi biztonság és a közösségi élmény erősítése.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** A drámapedagógiai eszköztár rendszeres használata történik a magyar órákon. Bábozás és bábkészítés is követi alkalmanként a tanórákat. Fontos a tantárgyközi koncentráció megvalósítása az olvasás, a vizuális kultúra, a testnevelés és környezetismeret összehangolásával. Iskolai és járási mesemondó- és versmondó verseny szervezése évente, osztály, iskolai és járási fordulóval. A legjobb, legügyesebb tanulók fellépnek az ünnepélyeken és rendezvényeken. Illusztrációs kiállítás iskolánként: a közösen olvasott meséhez, regényhez készült rajzokból folyosógaléria megalkotása is kapcsolódik. Ritmus- és mondókajátékot alkalmazunk, olykor zenei mesefeldolgozást az ének-zenét tanítókkal közösen.

		A kreativitás és a kreatív tanulási kompetenciák, a kíváncsiság, a kitartás, a képzelőerő és az együttműködés fejlesztése, valamint az önkifejezés, az érzelmi biztonság és a közösségi élmény erősítése.	**<u>REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG</u>** **„NE CSAK TANULJUK – ALKOSSUK, ÉLJÜK IS MEG!”** A reál tantárgyak tanítása során is kapjanak helyet az alkotó, felfedező és kreatív tanulási helyzetek, amelyek lehetőséget teremtenek a többféle gondolkodási és megoldási út kipróbálására. <u>1–2. évfolyamon</u> elsősorban a játékos, cselekvéses, vizuális és ritmushoz kapcsolódó matematikai tapasztalatszerzés domináljon. A <u>3–4. évfolyamon</u> fokozatosan jelenjenek meg az összetettebb problémamegoldó, kooperatív és projektjellegű feladatok, amelyekben a tanulók saját ötleteiket, megoldásaikat is bemutathatják. A matematika kapcsolódjon valós és élményszerű élethelyzetekhez. A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok, köztük a PÉNZ7, egyéb banki versenyek, feladatok, játékok valamint más gyakorlati élethelyzetek lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók közösen gondolkodjanak, tervezzenek, döntsenek és problémákat oldjanak meg. A páros és csoportos feladatok, matematikai játékok, csapatversenyek, szerepjátékok és fordított tanulási helyzetek segítsék az együttműködést, az önálló véleményalkotást és azt, hogy a gyermekek saját gondolkodásukat, megoldási stratégiáikat társaik előtt is megfogalmazhassák. Használjuk ki a matematika, a zene, a ritmus, a mozgás és a vizuális kultúra természetes kapcsolódási pontjait, ezzel is erősítve a tantárgyközi gondolkodást és a kreativitást. Az iskolák hagyományai járuljanak hozzá ahhoz a közösségi szemlélethez, amelyben az alkotás, az önkifejezés és a tehetség kibontakoztatása értéket jelent. A jól működő kreatív, élményalapú és tantárgyközi gyakorlatok megosztásával segítsük, hogy a matematika tanulása ne kizárólag feladatmegoldást, hanem felfedezést, gondolkodást és közös alkotó élményt is jelentsen.
11.	A tapasztalati természettudományos és matematikai tanulás	A megfigyelésre, kísérletezésre, cselekvésre és problémamegoldásra épülő gondolkodás fejlesztése. A megfigyelésre, kísérletezésre, cselekvésre és problémamegoldásra épülő gondolkodás fejlesztése, hogy a tanulók a matematikai és természettudományos ismereteket saját tapasztalataikhoz és valós élethelyzetekhez tudják kapcsolni.	**<u>HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG</u>** Az ismeretterjesztő szövegek rendszeres feldolgozása történik olvasás órán (állatok, növények, találmányok, felfedezések): kulcsszókeresés, vázlat, kérdésfeltevés – közvetlen szövegértés-fejlesztés. Az iskolakerti vagy ablakpárkányi növénymegfigyelés is rendkívül érdekes a tanulók számára. Piaci/boltos szerepjátékot alkalmazunk a matematikai számoláshoz, párbeszédírással és udvarias nyelvi fordulatok gyakorlásával. Az állatok világnapja kapcsán meséket, történeteket hallgatunk meg, esetlegesen egy állatmenhely meglátogatása is felkeltheti a tanulók érdeklődését.. Mesébe ágyazott matematikát is alkalmazunk, a mennyiségek, méretek, arányok a népmesékben (hetedhét ország, három próba) –a szövegértés és számolás együttes megjelenése kapcsán. A 4.osztályban komplex tantárgyi kapcsolódásokkal felkészülünk az országos szövegértési kompetenciamérésre. **<u>REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG</u>** **„FEDEZD FEL, PRÓBÁLD KI, GONDOLKODJ!”** A matematika és a környezetismeret tanítása során kapjon hangsúlyt a közvetlen tapasztalatszerzés, megfigyelés, mérés, összehasonlítás, adatgyűjtés, egyszerű vizsgálódás és következtetés, valamint az ezekre épülő problémamegoldás. <u>1–2. évfolyamon</u> elsősorban a cselekvéses, játékos tapasztalatszerzés domináljon. A gyermekek konkrét tárgyakkal, mennyiségekkel és a közvetlen környezetük jelenségeivel dolgozva figyeljenek meg, válogassanak, csoportosítsanak, hasonlítsanak össze, becsüljenek és mérjenek.

			3–4. évfolyamon a tapasztalatokra épülő tevékenységek fokozatosan egészüljenek ki önállóbb adatgyűjtéssel, méréssel, rendszerezéssel, táblázatok és grafikonok készítésével, értelmezésével, következtetések megfogalmazásával és összetettebb problémák megoldásával. A matematika és a környezetismeret tantárgyközi kapcsolódásait tudatosan használjuk ki. A természeti és környezeti megfigyelések során gyűjtött adatok matematikai feldolgozása segítse annak megtapasztalását, hogy a megszerzett tudás a valóság megértésének és értelmezésének eszköze. Ezt a tapasztalati tanulást különösen jól támogatják az iskolán kívüli helyszíneken – például piacon, üzletekben, postán, természeti vagy városi környezetben – szervezett tanórák és foglalkozások, amelyek valós élethelyzetekben teremtenek lehetőséget a matematikai és környezeti ismeretek alkalmazására. A páros és csoportos munka során a tanulók kapjanak lehetőséget a közös vizsgálódásra, gondolkodásra, problémamegoldásra, saját elképzeléseik megfogalmazására és megoldásaik összehasonlítására. 4. évfolyamon mindez tudatosan járuljon hozzá az országos kompetenciaméréshez szükséges képességek fejlesztéséhez is: a tanulók legyenek képesek információkat értelmezni, adatokat leolvasni és összevetni, összefüggéseket felismerni, következtetéseket levonni, valamint tudásukat újszerű és életszerű problémákban alkalmazni. A tapasztalati tanulás jól működő módszereinek, feladatainak és tantárgyközi lehetőségeinek megosztásával segítsük ezek rendszeres és tudatos alkalmazását.
12.	A délutáni időszáv gyermekközpontú újragondolása	A hosszabb iskolai jelenlét ne a délelőtti tanórai terhelés folytatása, hanem pihenést, fejlődést és élményt biztosító idő legyen. A hosszabb iskolai jelenlét ne a délelőtti tanórai terhelés folytatása legyen, hanem a gyermekek számára pihenést, fejlődést, játékot és élményt biztosító idő, amely igazodik életkorukhoz, egyéni képességeikhez és aktuális szükségleteikhez.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Az 1. osztályban ebéd után csendes pihenőidőt alakítunk ki, közben rajzolhatnak vagy pihenhetnek is a gyerekek. Csendes, relaxációs zenét is hallgatunk közben. 2. osztálytól heti tematikus délutáni rendet is alkalmazunk pl.alkotó hétfő – játékos kedd –mese szerda – könyvtár csütörtök – szabadon választható péntek. Rögzített arányok bevezetése a délutáni sávban: legalább napi 45 perc szabad játék vagy udvari mozgás, 30–45 perc tanulást segítő foglalkozás, 20–30 perc élményfoglalkozás. A hét adott napjain felzárkóztatás, tehetséggondozás történjen. Olvasóklub kialakítása a napközis időben / 3.osztálytól/: folytatásos regény felolvasása, majd beszélgetés, rajzolás, dramatizálás. Társasjáték- és könyvsarok kialakítása a napközis termekben; a játékokhoz kötött szókincs- és beszédfejlesztő feladatok. „Csendes önálló munka” pontos időkeretének kialakítása történjen meg a gyermekek életkorához és képességeihez mérten. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„A DÉLUTÁN LEGYEN MÁS!”** A délutáni időszakban a tanulási feladatok mellett kapjon megfelelő teret a pihenés, a szabad játék, a mozgás és a közösségi élmény, kerülve a délelőtti tanórák mechanikus folytatását. 1–2. évfolyamon a délutáni tevékenységekben hangsúlyosabban jelenjen meg a játékosság, a mozgás és a cselekvéses tapasztalatszerzés. A reál képességek fejlesztését egyszerű matematikai, logikai, konstrukciós és fejlesztő játékok segítsék. 3–4. évfolyamon fokozatosan nagyobb szerepet kaphatnak az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, stratégiai és logikai játékok, csapatfeladatok, valamint a gyermekek érdeklődésére épülő reál tevékenységek. A délutáni tanulási időben is érvényesüljön a differenciálás. A tanulóasztalok, kisebb csoportok és egyéni feladatok segítsék, hogy minden gyermek a saját tudásszintjének és szükségleteinek megfelelő támogatást kapjon. A felzárkóztatás és a tehetséggondozás természetesen épüljön be a délutáni munkába: lehetőség van a hiányosságok pótlására, a szükséges gyakorlásra, ugyanakkor a kiemelkedő képességű vagy érdeklődő tanulók számára további kihívások biztosítására is. A délutáni reál tevékenységek szervezésében használjuk ki a már rendelkezésünkre álló játékokat, fejlesztőeszközöket és jól működő gyakorlatokat, és a pedagógusok tapasztalatcserével segítsék ezek változatos alkalmazását.

13.	A mindennapos mese, felolvasás és történethallgatás	A szókincs, a szövegértés, a figyelem, a belső képalkotás, az olvasási motiváció és az érzelmi biztonság erősítése. A szókincs, a szövegértés, a figyelem, a belső képalkotás, az olvasási motiváció és az érzelmi biztonság erősítése, valamint ezekre építve a matematikai szövegértés és problémamegoldás támogatása.	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Napi 10–15 perc mese felolvasása fix időpontban (pl. ebéd után vagy a nap zárásaként) – minden alsós osztályban, tanórától függetlenül a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve. 2. osztálytól folytatásos regény" olvasása évfolyamonként kiválasztott könyvvel. Felolvasó vendégek is látogathatják iskoláinkat szülők, nagyszülők, felső tagozatos tanulók, iskolavezetés, helyi közéleti szereplők évente egy alkalommal. Osztályonkénti mesekuckó és könyvcsere-polc használata („Hozz egyet, vigyél egyet!") Az olvasás láthatóvá tétele is ajánlott: osztályonkénti „olvasófa" vagy könyvsziget-tabló, ahová minden elolvasott könyv felkerül. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„HALLGASD, ÉRTSD, KÉPZELD EL!"** Fordítsunk figyelmet a matematikai és természettudományos alapszókincs tudatos kialakítására, a fogalmak pontos megértésére és megfelelő használatára. 1–2. évfolyamon a rövid történetekbe, mesés és játékos élethelyzetekbe ágyazott matematikai feladatok segítsék a gyermekeket abban, hogy a hallott vagy olvasott szöveget elképzeljék, értelmezzék, és a lényeges információkat felismerjék. 3–4. évfolyamon fokozatosan kerüljön előtérbe az összetettebb szöveges feladatok értelmezése, az információk kiválasztása, az összefüggések felismerése és a megfelelő megoldási stratégia kialakítása. Ez egyben a matematikai szövegértés és a kompetenciaalapú gondolkodás fejlődését is támogatja. A matematikai tartalmak kapcsolódjanak életszerű történetekhez és szituációkhoz. A vásárlás, pénzhasználat, utazás, ügyintézés és más hétköznapi helyzetek játékos feldolgozása segítse annak megértését, hogy a matematika a mindennapi élet része. A történetekhez és élethelyzetekhez kapcsolódó beszélgetések, szerepjátékok, páros és csoportos feladatok fejlesszék a figyelmet, a pontos fogalmazást, az együttműködést és a matematikai gondolkodás szóbeli kifejezését. A történetekhez és élethelyzetekhez kapcsolódó beszélgetések, szerepjátékok, páros és csoportos feladatok fejlesszék a figyelmet, a pontos fogalmazást, az együttműködést és a matematikai gondolkodás szóbeli kifejezését.
14.	Bántalmazás-megelőzés és biztonságos környezet	A fizikai és a digitális bántalmazás megelőzése, a társas biztonság, az elfogadás és a konfliktuskezelési kultúra fejlesztése. A fizikai és digitális bántalmazás megelőzése, a társas biztonság, az elfogadás és az egymás iránti felelősség erősítése, valamint az életkornak megfelelő	**HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG** Minden tanév elején az osztályszabályok közös megalkotása történjen meg, a gyerekek által megfogalmazott, pozitív mondatokkal, aláírt „osztályszerződéssel". Heti közösségi beszélgetőkört is lehet alkalmazni (mindenki szólhat, senkit nem szakítunk félbe, nevek nélkül beszélünk a problémáról). Az irodalmi művek célzott feldolgozása történik az empátia és a kirekesztés témájában (pl. mesék a másságról, barátságról), drámajátékkal és beszélgetéssel. Báb- és szerepjátékot, illetve szituációs gyakorlatokat végzünk a konfliktushelyzetekre. A digitális biztonság korosztályi feldolgozása 3–4. évfolyamon már konkrétan is megjelenik, online udvariasság, illemtani okosságok megbeszélésével. Szociometriai felmérést végzünk évente, a halmozottan hátrányos tanulók célzott támogatásával; jelzőkártya vagy „üzenőláda" a bántalmazás névtelen jelzésére. Az egységes jelzőrendszer ismerete minden alsós pedagógusnál megtörtént. Fontos a személyes példa szerepe, hiszen a pedagógus az egyik elsődleges minta a gyermek számára. Komolyabb konfliktusok, illetve magatartászavarok esetében esetmegbeszéléseket hívunk össze az érintett gyermek szüleinek, pedagógusainak, szükség esetén az iskolapszichológus illetve a Gyermeklóléti Szolgálat munkatársainak bevonásával.

		konfliktuskezelési kultúra kialakítása.	A szociális segítő munkatárs bántalmazás- megelőző foglalkozásokat tart, szükség esetén hasznos konfliktuskezelési és megoldási stratégiákat alkalmaz, életvezetési tanácsokat ad a tanulók számára. Az iskolapszichológus és az iskolarendőr csoportos foglalkozásokat is tart a tanulók számára. **REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG** **„BIZTONSÁGBAN EGYÜTT!”** A tanórákon is teremtsünk biztonságos, elfogadó tanulási környezetet, amelyben természetes a kérdezés és a hibázás, a tanulók meghallgatják egymást, elfogadják a különböző gondolkodási és megoldási módokat, és képesek együtt dolgozni. Az osztály- és közösségi szabályokat, együttműködési normákat a gyermekek bevonásával, életkorukhoz igazodva alakítsuk ki, és következetesen alkalmazzuk a páros, csoportos és versenyhelyzetekben is. 1–2. évfolyamon az óvodából az iskolába történő átmenetet figyelembe véve kapjon nagyobb hangsúlyt az alapvető társas szabályok, az érzelmek felismerése, a segítségkérés és az egyszerű konfliktuskezelési módok elsajátítása. Ezt képi, játékos vagy kártyás eszközök is támogathatják. 3–4. évfolyamon az életkori változásokhoz igazodva erősödjön az önállóbb konfliktuskezelés, az egymás iránti tolerancia és felelősség, valamint a digitális térben való biztonságos és kulturált viselkedés tudatosítása. A gyermekek eltérő egyéni, családi és szociális hátterét, érzelmi szükségleteit és élethelyzetét a pedagógusok a közösségi helyzetek és konfliktusok kezelése során is vegyék figyelembe. Ebben meghatározó az óvoda–iskola kapcsolat, valamint a gyermek–szülő–pedagógus együttműködés. A beszélgetőkörök, együttműködésre épülő feladatok, közösségi programok és szükség szerint alkalmazott konfliktuskezelő eszközök segítsék a problémák korai felismerését, megbeszélését és békés rendezését, valamint annak tudatosítását, hogy a gyermek kitől és hogyan kérhet segítséget.

A fenti irányelvek egyedi megvalósítását a pedagógusok tanmentei tartalmazzák.

A 2026/2027-es tanév végén az alsó tagozatos munkaközösség a megvalósítás során szerzett tapasztalatokat és a bevált gyakorlatokat összegzi, levonja a szakmai következtetéseket, és ezek alapján javaslatot tesz a Pedagógiai Program, az SZMSZ, valamint a Házirend érintett fejezeteinek szükség szerinti módosítására.

Csongrád, 2026. szeptember 15.